

ט"ז טבת, תשע"ט

24.12.2018

הוראה מספר 3 – מידע ודיווח במצב חירום ממערכת תשלומים מבוקרת וממערכת

תשלומים מבוקרת מיועדת

1. מבוא

בהתאם להוראות סעיפים 12 ו-17 לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008 (להלן: "חוק מערכות תשלומים") רשאי הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך לדרוש ממפעיל מערכת מבוקרת וממפעיל מערכת מבוקרת מיועדת וכן מהמשתתפים בהם, כל מידע או מסמך לצורך ביצוע הוראות חוק מערכות תשלומים ולצורך איסוף מידע סטטיסטי ועיבודו. הוראה זו מסדירה את מערך הדיווח במצב חירום של מפעילי מערכות התשלומים והמשתתפים במערכות התשלומים ליחידת הפיקוח על מערכות תשלומים באגף מערכות תשלומים וסליקה בבנק ישראל.

2. הגדרות

"מערכת תשלומים", "מערכת מבוקרת",

"מערכת מבוקרת מיועדת",

"מפעיל של מערכת תשלומים" –

"מפעיל מערכת תשלומים" או "מפעיל מערכת" –

כהגדרתם בחוק מערכות תשלומים ;
מפעיל מערכת תשלומים מבוקרת
ומפעיל מערכת תשלומים מבוקרת
מיועדת ;

יחידת הפיקוח על מערכות תשלומים
באגף מערכות תשלומים וסליקה בבנק
ישראל ;

כהגדרתו בחוק בנק ישראל, התש"ע-
2010 ;

אחד מהבאים ביחד ולחוד: שעת
חירום - תקופת הפעלת מערך משק
לשעת חירום בהתאם להחלטת
הממשלה מס' 1716 מיום כ"ט בסיון
התשמ"ו (6 ביולי 1986), להחלטת
ממשלה מס' 1080 מיום ז' באדר א'
התש"ס (13 בפברואר 2000) להחלטת
ממשלה מספר 5228 מיום ב' בכסליו
התשע"ג (16.11.2012), להחלטת
ממשלה מס' 1842 מיום יב' תמוז

"גוף פיננסי" –

"מצב חירום" –

התשע"ד (10.7.2014), החלטת ממשלה מספר 2007 מיום כה' בתשרי התשע"ז (27.10.2016) וכל החלטת ממשלה אחרת בעניין, הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק התגוננות אזרחית תשי"א-1951 או הכרזת המפקח על הבנקים על שעת חירום, אירוע קריטי- אירוע בעל השפעה מהותית ומתמשכת במערך התשלומים אשר נחשב והוכרז ככזה על ידי בנק ישראל;

מי שמוגדר כמשתתף על פי כללי המערכת;
הכללים שעל פיהם מופעלת מערכת תשלומים;

– "משתתף במערכת תשלומים"

– "כללי מערכת"

3. תחולה

- 3.1. הוראה זו תחול על כל מפעיל מערכת תשלומים אשר הוכרזה על ידי הנגיד כמערכת מבוקרת או מערכת מבוקרת מיועדת ומשתתף במערכת תשלומים במצב בו הוכרז על מצב חירום.
- 3.2. בנק ישראל רשאי בנסיבות העניין להתיר או לפטור מערכת תשלומים ומשתתף במערכת תשלומים מתחולת סעיפים מסוימים בהוראה זו ולחזור בו מהפטור הניתן.

4. דיווח במצב חירום

- 4.1. טופס הדיווח במצב חירום למפעיל מערכת תשלומים מבוקרת ולמפעיל מערכת תשלומים מבוקרת מיועדת מוצג בנספח 1. טפסי הדיווח במצב חירום למשתתף במערכת תשלומים מבוקרת ולמשתתף במערכת תשלומים מבוקרת מיועדת מוצגים בנספח 2.

5. תדירות הדיווח

- 5.1. מפעיל מערכת תשלומים יעביר את טופס הדיווח במצב חירום (נספח 1) ואת טפסי הדיווח במצב חירום למשתתפים במערכת (נספח 2)¹ לאחר שעתיים (2) ממועד הכרזת מצב החירום; במצב בו חל עדכון מהותי במידע אשר דווח; בכל יום עסקים בנקאי עד לשעה 10:00; ובסיום כל יום עסקים בנקאי. הדיווח יתבצע גם בימי שישי.
- 5.2. הוראת הדיווח במצב חירום תיושם עד להכרזה על סיום מצב החירום.

¹ מפעיל מערכת תשלומים רשאי לכלול טופס דיווח במצב חירום למשתתפים במערכת כחלק מכללי המערכת לצורך העברתם לפיקוח במצב חירום ועל פי הנחיות הוראה זו.

6. המצאת המידע לבנק ישראל

- 6.1. מפעיל מערכת תשלומים ומשתתף במערכת תשלומים יעבירו את המידע שבהוראה זו באמצעות תקשורת מאובטחת ("יישום הכספת"). שימוש ביישום הכספת יבוצע לאחר תיאום מקדים עם הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל. הפיקוח על מערכות תשלומים רשאי לאשר את העברת המידע באמצעים אחרים.
- 6.2. במקרה של כשל בתקשורת, יש להעביר את המידע למשרדי בנק ישראל בירושלים (עד השעה 12:00). במקרה של בעיות תעבורה לירושלים, ואם לא יינתנו הנחיות אחרות, יש להעביר את המידע דרך משרדי בנק ישראל בתל אביב (רחוב נחלת בנימין 69).
- 6.3. המידע שבהוראה זו יועבר על ידי מפעיל מערכת התשלומים ומשתתף במערכת תשלומים לאנשי הקשר שימונו לעניין זה בפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל.
- 6.4. מפעיל מערכת תשלומים ומשתתף במערכת תשלומים שהעבירו מידע לפי הוראה זו, יודאו את קבלת המידע אצל אנשי הקשר, כאמור בסעיף קטן (6.3) באמצעות הטלפון או באמצעות מייל מאנשי הקשר המאשר את קבלת המידע.
- 6.5. בסעיפים בהם המידע אינו רלוונטי לפעילותו של הגורם המדווח, יש לציין "לא רלוונטי".
- 6.6. יש למלא את טופס הדיווח באמצעות מסמך ממוחשב או בכתב יד ברור וקריא.
- 6.7. הגשת טופסי הדיווח תתבצע במועדים הקבועים לכל דוח. במידה ומפעיל מערכת התשלומים סבור כי הגשת הדוח לא תתבצע במועד הנקוב, עליו להעביר לפיקוח, באמצעות הדואר האלקטרוני, בקשה בכתב לדחיית מועד הגשת הדוח. הבקשה תכלול, בין היתר, את הסיבות לאיחור בהגשת הדוח ואת תאריך היעד המבוקש להגשתו. דיווח שדחיית הגשתו לא תאושר על ידי הפיקוח על מערכות התשלומים יוגש במועד שנקבע לאותו דיווח.

7. פרסום ועדכון ההוראה

תאריך הפרסום	מהות העדכון
20.11.2016	פרסום ההוראה
24.12.2018	עדכון

Confidential

חסוי

נספח 1 – טופס דיווח במצב חירום למפעיל מערכת תשלומים מבוקרת ולמפעיל

מערכת תשלומים מבוקרת מיועדת

שם מערכת התשלומים: _____

פרטי המדווח:

שם המדווח _____

תפקיד _____

טלפון _____

כתובת דוא"ל _____

שעת הדיווח _____

תאריך _____

1. האם בוצעה היערכות מיוחדת או שינויים מתוכניות/בדיקות/שדרוגים שתוכננו כתוצאה מההכרזה על מצב חירום? אנא תאר.

2. האם חל שיבוש בפעילות התקינה של המערכת? אם כן – אנא תאר בקצרה את מאפייני השיבוש בפעילות.

3. האם בוצע מעבר לאתר גיבוי? כן/לא

3.1 במידה וכן

▪ מתי בוצע המעבר?

מה הוא צפי החזרה לאתר הראשי?

במידה ולא

■ האם קיימת כוונה להעביר את הפעילות לאתר הגיבוי בהמשך? כן/לא

האם בוצע ריענון של נוהל המעבר לאתר הגיבוי? כן/לא

4. האם נגרם נזק פיזי כלשהו לאתר הראשי ממנו מופעלת המערכת?
במידה וכן – אנא תאר

5. האם קיימת הפרעה כלשהי בפעילות תשתית התקשורת של המערכת? כן/לא
במידה וכן – אנא תאר

6. האם הופעלו נהלים למצב חירום? כן/לא
במידה וכן, אילו נהלים הופעלו – אנא תאר בקצרה

7. האם קיימת מצוקת כוח אדם המשפיעה על הפעלת המערכת בצורה תקינה?
במידה וכן, אנא תאר בקצרה

8. האם קיימים עיכובים בתהליכי העבודה השוטפים אשר יכולים להשפיע על הפעילות במערך
התשלומים בישראל? כן/לא

במידה וכן – אנא תאר

האם ידוע על כשל כלשהו או על חשש להתקיימותו של כשל בפעילותו העסקית ו/או הטכנית של אחד ממשותפי המערכת?

9. האם צפויים שיבושים או חשש לשיבושים בסגירת יום העסקים או בפתיחת יום העסקים הבא? כן/לא

במידה וכן – נא לפרט את השיבושים הצפויים והשפעתם על הפעילות במערכת

10. האם קיים מידע רלוונטי נוסף הקשור לפעילות המערכת ואינו מצוין בשאלות לעיל?

האם הנך מפעיל מערכת זה"ב?

במידה וכן אנא ענה על שאלות 11-13

11. האם ישנם שיבושים הקשורים לפעילות ה-CLS במערכת? כן/לא

במידה וכן

■ שיבושים הקשורים לפעילות התקינה של המערכת (כגון: אי זמינות המערכת/ תקלות תקשורת וכדומה)?

■ שיבושים הקשורים לפעילותם של חברים בסליקה (Settlement Members) ב-CLS?

■ שיבושים הקשורים לפעילות ה-CLS?

12. האם ישנה כוונה להפעיל את נוהל מעבר להליך סליקה חלופי? כן/לא
במידה וכן - מתי מתוכנן להתבצע המעבר?

13. האם קיים מחסור בנזילות של אחד או יותר ממשתתפי המערכת? כן/לא
במידה וכן אנה ציין את שם המשתתף

במידה ואינך מפעיל מערכת זה"ב אנה ענה על שאלות 14-16

14. האם מפעיל המערכת צריך סיוע מבנק ישראל בכל הקשור לפעילותו במצב החירום? כן/לא
במידה וכן – נא לפרט את הסיוע הנדרש

15. האם צפויים שינויים או חשש לשינויים בכמויות ואו בסכומים של התנועות המועברות
לסליקה במערכת זה"ב? כן/לא
במידה וכן – נא לפרט את השינויים ואת הסיבות לשינויים

16. האם קיים הצורך לפעול במערכת זה"ב באמצעות חדר המצב שהוקם בבנק ישראל או בכל
אחד מאמצעי הגיבוי? כן/לא

Confidential

חסוי

נספח 2 – טופס דיווח במצב חירום למשתתף במערכת תשלומים מבוקרת ומשתתף

במערכת תשלומים מבוקרת מיועדת

שם המשתתף: _____ קוד הצפנה של הבנק: _____

פרטי המדווח:

שם המדווח _____

תפקיד _____

טלפון _____

כתובת דוא"ל _____

שעת הדיווח _____

תאריך _____

חתימה _____

1. האם בוצעה היערכות מיוחדת או שינויים מתוכניות/בדיקות/שדרוגים שתוכננו כתוצאה מההכרזה על מצב חירום? אנא תאר.

2. האם בוצע מעבר לאתר גיבוי? כן/לא

במידה וכן

■ מתי בוצע המעבר?

■ האם בוצע, ומתי, מעבר חזרה לאתר הראשי?

במידה ולא

■ האם קיימת כוונה להעביר את הפעילות לאתר הגיבוי בהמשך? כן/לא

3. האם קיים הצורך לפעול במערכת זה"ב באמצעות חדר המצב שהוקם בבנק ישראל או בכל אחד מאמצעי הגיבוי? כן/לא

4. האם נגרם נזק פיזי כלשהו לאתר הראשי ממנו פועל המשתתף במערכת?
במידה וכן – אנא תאר

5. האם קיימת הפרעה כלשהי בפעילות תשתית התקשורת של המשתתף במערכת? כן/לא
במידה וכן – אנא תאר

6. האם הופעלו נהלים למצב חירום? כן/לא
במידה וכן – אנא תאר

7. האם קיימת מצוקת כוח אדם המשפיעה על פעילותו התקינה של המשתתף במערכת? אנא תאר.

8. האם צפויים שינויים או חשש לשינויים בכמויות ו/או בסכומים של התנועות המועברות לסליקה למערכת? כן/לא
במידה וכן - נא לפרט את השינויים ואת הסיבות לשינויים

9. האם קיימים עיכובים בשליחת הקבצים אל מערכת? כן/לא
במידה וכן

- אנה ציין את סיבת העיכוב בשליחת הקבצים

- אנה ציין את כמות וסכומי הפעילות המעוכבים

- מהו המועד הצפוי להעברת הקבצים למערכת?

10. האם צפויים שיבושים או חשש לשיבושים בסגירת יום העסקים או בפתירת יום העסקים הבא? כן/לא

במידה וכן – נא לפרט את השיבושים הצפויים והשפעתם על פעילות המשתתף במערכת

Bank of Israel

Accounting, Payments and Settlement Systems Department
Payment and Settlement Systems Division
Payment Systems Oversight Unit

בנק ישראל

מחלקת חשבות, מערכות תשלומים וסליקה
אגף מערכות תשלומים וסליקה
יחידת הפיקוח על מערכות התשלומים

11. האם קיים מידע רלוונטי נוסף הקשור לפעילות המשתתף במערכת ואינו מצוין בשאלות לעיל?
